

Inovace oborů kulturní a mediální studia

s ohledem na zvýšení flexibility absolventů a jejich zaměstnatelnosti v době nových ICT a rozvoje multikulturní vzdělanostní společnosti

AKTUÁLNÍ OTÁZKY MÉDIÍ, KULTURY A KOMUNIKACE

cyklus přednášek

Partnery projektu jsou:

- týdeník A2
- Česká televize, Televizní studio Ostava

Více informací o projektu:
katedra.upmedia.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Cyklus nabídne přednášky **nejvýznamnějších a nejzajímavějších osobností** různých oborů (filosofie, psychologie, ekonomie, antropologie, kulturologie, mediální studia, studia nových médií...) v **interdisciplinárním cyklu**, který doplní témata probíraná v běžných kursech o **aktuální pohledy** z pomezí uvedených disciplín.

Jednotlivé přednášky se budou konat **každou středu od 15:00 do 16:30**, pokud není uvedeno jinak (nejméně dvě přednášky proběhnou výjimečně v úterý, resp. čtvrtek – viz rozpis níže), v **uč. 3** na Katedře žurnalistiky FF UP (Křížkovského 14).

Cyklus přednášek je primárně určen studentům mediálních, kulturních a komunikačních studií, kteří si ho mohou zapsat jako kurs s kódem KZU/AOM (případná volná místa jsou k dispozici pro zapsání i studentům 3. ročníku žurnalistiky).

Na jednotlivé přednášky je vstup volný pro všechny zájemce.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

termín	přednášející	název/téma přednášky anotace
19. 9.	Mgr. Martin Foret	ÚVODNÍ ORGANIZAČNÍ SETKÁNÍ
26. 9.	–	–
4. 10.	PhDr. Tomáš SEDLÁČEK (ČSOB a FSV UK v Praze) POZOR: mimořádně ve čtvrtek!	EVROPA: VIZE KRIZE NEBO KRIZE VIZE?
10. 10.	Prof. PhDr. Václav BĚLOHRADSKÝ POZOR: mimořádně 10:30-12:30! (náhrada za 26. 9.)	SPOLEČENSKÉ VĚDY V DOBĚ, V NÍŽ EXISTUJÍ POUZE JEDNOTLIVCI. POKUS O REFLEXI KRIZE SOCIÁLNÍCH VĚD (speciální seminář)
	Prof. PhDr. Jaroslav HROCH, CSc. (FSS MU v Brně)	HERMENEUTIKA A PROBLÉM KOMUNIKATIVNÍHO JEDNÁNÍ <i>Přednáška představí hermeneutiku jako teorii rozumění a interpretace. Soustředí se na pojem sensus communis („common sense“) vyjadřující komunikativní sounáležitost a solidaritu uvnitř určité pospolitosti. Poté se zaměří na Jürgena Habermase a hermeneutickou tradici dialogu a svobodného uplatňování veřejného mínění, stejně jako Habermasovu snahu o řešení společenských problémů cestou „beznátlakové komunikace“.</i>
17. 10.	Mgr. Michal BOČÁK, PhD. (FF PU v Prešove)	EXISTUJE „MEDIÁLNÍ DISKURS“? NEREFLEKTOVANÁ RIZIKA POUŽÍVÁNÍ JEDNOHO POPULÁRNÍHO VÝRAZU <i>V mediálních štúdiách i v publicistike sa začalo v posledných rokoch pomerne často používať slovné spojenie mediálny diskurz. Možno však bez problémov hovoriť o mediálnom diskurze, keď je to, čo</i>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

		<p>súhrnne označujeme médiá, natoľko rôznorodé a keď sa médiá rýchlo vyvíjajú do podôb, ktoré je niekedy ťažké čo i len predvídať? Pre neostrosť a prchavosť toho, čo nazývame médiá, je pre súčasnú teóriu hodne problematické odvolávať sa na existenciu mediálneho diskurzu ako konceptuálne neutrálnej entity. Jednotná predstava mediálneho diskurzu môže byť len dôsledkom mocenskej prevahy mediálnych organizácií nad publikami a „viditeľnosti“ médií v najširšom zmysle – práve médiá majú, ako sa zdá, moc presadzovať „svoj“ diskurz veľmi efektívne. Ak však tvrdíme, že médiá re-/prezentujú homogénny diskurz, v skutočnosti tým môžeme len pomáhať maskovať skutočnosť, že médiá často len mediujú diskurzy artikulované naprieč kultúrou, v ktorej pôsobia; je dokonca pravdepodobné, že mnohé z diskurzov tu boli už pred médiami samotnými. To, pravdaže, nevylučuje fakt, že médiá môžu v kultúre cirkulujúce diskurzy (významne) transformovať: mediálne a kultúrne štúdiá ako kritické transdisciplinárne polia, ktoré (okrem iného) ašpirujú na odhaľovanie mocenských nerovností, však nemôžu prispievať k zastieraniu pôvodu diskurzov (a teda moci vo foucaultovskom zmysle).</p>
18. 10.	<p>Mgr. Michal BOČÁK, PhD. (FF PU v Prešove)</p> <p>POZOR: mimořádně ve čtvrtek, 16:45-18:15! (náhrada za 24. 10.)</p>	<p>DISKURS O DISKURSU: KONCEPTUALIZACE POJMU DISKURS V HUMANITNÍCH A SOCIÁLNÍCH VĚDÁCH</p> <p>Prednáška interpretuje a konfrontuje lingvistickú a sociálnovednú konceptualizáciu diskurzu. Relevantná časť lingvistiky dosiaľ vníma diskurz ako jednotku prekračujúcu hranice vety a aj pri svojom smerovaní k vyšším jednotkám si zachováva perspektívu štrukturalistických gramatík. V sociálnych vedách je diskurz, predovšetkým pod vplyvom Michela Foucaulta, vnímaný ako realitu konštituujúca artikulácia určitého vedenia presahujúca subjekt i konkrétnu komunikačnú situáciu. Kým lingvistika sa sústreďuje na prirodzený jazyk, transdisciplinárne štúdiá diskurzu ho chápu iba ako jeden z kódov. V prednáške je preto reprezentácia ponímaná ako komplexné zastupovanie skutočnosti. Zo semiotického hľadiska sa oba uvedené prístupy vyznačujú unilateralitou: lingvistika tenduje k interpretácii diskurzu ako označujúceho (formálne vehikulá významu), zatiaľ čo sociálne vedy sa sústreďujú prevažne na označované (významy). Prejavom pochopenia východísk discourse studies ako politickej praxe usilujúcej sa o dekonštrukciu moci je transcendentovanie rozmanitých paradigiem analýzy diskurzu. Po prekonaní hraníc prirodzeného jazyka je žiaduce smerovať štúdiá diskurzu, inšpirujúc sa analýzou dispozitívov, k prepájaniu diskurzívnych praktík, nediskurzívnych praktík a materializácií, ktoré ako komplex odrážajú vedenie v určitej oblasti.</p>
24. 10.	–	–

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

31. 10.	Mgr. Jakub MACEK , Ph.D. (FSS MU v Brně)	MEZI KONVERGENCÍ A DIVERGENCÍ: OD TELEVIZNÍHO OBÝVÁKU K POSTTELEVIZNÍ DOMÁCNOSTI? <i>Nová média vnesla do našich každodenních životů řadu více či méně výrazných změn – přičemž s jejich nástupem se změnily nejen naše individuální komunikační vzorce, ale i způsoby, jimž se vztahujeme k prostoru, času, mediálním obsahům i jiným sociálním aktérům. Zároveň se postupně proměňují i naše domácnosti, v jejichž středu ještě před nedávnem stála zdánlivě neohrožitelná televize. Přednáška, pracující s průběžnými závěry výzkumů vedených na FSS MU, se zaměří na základní rysy této proměny i na její zřetelnou dvojznačnost – posttelevizní publika se zdají být současně konvergentní i divergentní, individualistická i velmi konvenční, televizní i netelevizní.</i>
8. 11.	Doc. PhDr. Vladimír CHRZ , Ph.D. (PSÚ AV ČR v Praze) POZOR: mimořádně ve čtvrtek!	PSYCHOSÉMIOTIKA REKLAMY <i>„Procesy utváření významu“ lze z psychosémiotické perspektivy zkoumat prostřednictvím sdílených artefaktů, které mohou být chápány jako „produkty mysli“, nebo jako „produkty pro mysl“. Z tohoto hlediska jsou vděčnými objekty zkoumání široce sdílené „produkty pro mysl“, jakými jsou např. reklamní sdělení. V přednášce bude na příkladech ukázán způsob analýzy umožňující vidět, jak reklama využívá různé formy utváření významu (metafory, metonymie, příběhy, žánry, styly ad.), a jak prostřednictvím těchto forem „vytěžuje“ různé zdroje významu, jako jsou maskované tužby, archetypy, stereotypy, mýty, ideologie ad. Tento typ psychosémiotické analýzy je použitelný i pro další typy artefaktů, jakou jsou např. videoklipy či počítačové hry.</i>
14. 11.	Mgr. Tomáš DVOŘÁK , Ph.D.. (FÚ AV ČR v Praze)	TROJROZMĚRNÉ PÍSMO <i>Přednáška kříží dějiny vědy s dějinami médií ve snaze uchopit materiální podmínky produkce vědeckých textů, vliv médií od knihtisku po současnost na povahu vědění, jeho klasifikace a utváření.</i>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

21. 11.	PhDr. Václav SOUKUP, CSc. (FF UK v Praze)	<p>ČLOVĚK V SÍTI KULTURY</p> <p><i>Předmětem přednášky bude analýza fenoménu kultury z kulturologické a antropologické perspektivy. Kultura bude prezentována jako nadbiologický systém prostředků a mechanismů, jejichž prostřednictvím se příslušníci lidského rodu adaptují k vnějšímu prostředí. Zvláštní pozornost bude věnována determinujícímu vlivu kultury na lidské chování a prožívání. Z tohoto hlediska přednáška rozvíjí teorii kulturního fatalismu amerického kulturního antropologa Leslie Whita, podle něhož kultura představuje nadindividuální jev „sui genesis“, který se vyvíjí podle svých vlastních zákonů a ohrožuje samu existenci současné lidské civilizace.</i></p>
28. 11.	Doc. Ing. Ilona ŠVIHLÍKOVÁ, Ph.D. (VŠMVVP v Praze)	<p>KRIZE ZÁPADU A SPECIFIKA KRIZE V ČR</p> <p><i>Přednáška pojedná o skutečných příčinách současné krize a reflexích těchto příčin v zemích Západu. Je totiž vedena přesvědčením, že se nejedná o globální krizi, ale právě o krizi týkající se nejvyspělejších zemí. Znovu se do popředí dostávají neoliberační řešení, ať již v ekonomikách postižených dluhovou fází krize, nebo také v ČR, kde se tak děje především z ideologických důvodů. V závěru přednášky budou prezentovány možné další scénáře vývoje.</i></p>
5. 12.	Mgr. Michael HAUSER, Ph.D. (FÚ AV ČR v Praze, SOK)	<p>PRODUKCE KONSENSU. ADORNO, ALTHUSSER, ŽIŽEK</p> <p><i>Společenský konsensus je obvykle chápán jako výsledek diskusí nebo spontánních reakcí jedinců. Konsensus se pak jeví jako „názor většiny“, který je třeba respektovat, nemá-li se politika, sociální kritika, umění stát nedemokratickým nebo elitářským. Adorno, Althusser, Žižek však ukazují, že konsensus není nic autentického, neboť zde působí určité ideologické mechanismy. Ty je zapotřebí popsat, abychom se osvobodili od společenského konsensu jako fetiše.</i></p>
11. 12.	doc. Mgr. Jana HORÁKOVÁ, Ph.D. (FF MU v Brně)	<p>OBRAT K SOFTWARE V DISKURSU NOVÝCH MÉDIÍ</p> <p><i>V posledních letech můžeme sledovat zvyšující se zájem teoretiků nových médií o metodologické nástroje, které užívají. Definice nových médií jako programovatelných médií pracujících v reálném čase, která se rozšířila diskursem softwarových studií, oslabuje autoritu dosud převládajícího metodologického arzenálu využívajícího jazyk filmových studií, literární vědy nebo studií vizuální kultury. Z hlediska filmových studií se nová média jeví jako znovu vynalezený film (L. Manovich). Aplikace post-strukturalistické literární teorie na povahu díla (a jeho recepce) v prostředí digitálních a síťových médií vede k přesvědčení, že jde o dokonalou symbiózu a naplnění vizí o smrti autora a posílení role interpreta</i></p> <p>POZOR: mimořádně v úterý!</p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

		<p><i>(G. P. Landow). Z pozice teorie vizuálních kultury se nová média dávají poznat skrze ontologii digitálního obrazu, jako jedno velké simulakrum, falešný obraz, využívající různé strategie simulace svého vztahu k realitě (J. D. Bolter, R. Grusin, J. Baudrillard). V rámci softwarových studií nás chápání informačních technologií jako programovatelných médií vede spíše ke zdůraznění vazeb mezi uměním nových médií a živým uměním druhé poloviny 20. století. Pozornost se obrací k procesualnosti, participatornímu způsobu recepcce a dvojí existenci novomediálního díla, jako skriptu (scénáře, návodu, programu, algoritmu, softwaru, nebo dokumentace) a jeho (opakovanému) provedení (performance).</i></p> <p><i>Přednáška představí aktuální debatu o zvláštnostech metodologie umění nových médií (E. Shanken, H. Jenkins, M. Fuller a další), která svědčí o potřebě teoretiků nových médií vyhledávat nebo nově formulovat specifické metody výzkumu umění nových médií a tímto způsobem tematizovat otázku umění nových médií jako samostatné vědní disciplíny.</i></p>
--	--	---

Cyklus přednášek je realizován v rámci projektu ESF

Inovace oborů Kulturní studia a Mediální studia

s ohledem na zvýšení flexibility absolventů a jejich zaměstnatelnosti v době nových ICT a rozvoj multikulturní vzdělanostní společnosti

<http://katedra.upmedia.cz/katedra/projekt-esf-2010-2013/>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ